

UCHWAŁA NR 117/XIV/VI/2012

RADY GMINY LINIA

z dnia 23 marca 2012 roku

*w sprawie zmiany Planu Odnowy Miejscowości Linia
zatwierdzonego uchwałą Nr 28/IV/VI/2011 Rady Gminy Linia
z dnia 1 lutego 2011 roku*

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 r. Dz. U. Nr 142 poz. 1591 z późn. zmianami), w związku z § 10 ust. 2, pkt. 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2008 r. Nr 38, poz. 220 z późn. zm.) **RADA GMINY LINIA uchwala**, co następuje:

§ 1

Dokonuje się zmian w **Planie Odnowy Miejscowości Linia** zatwierdzonego uchwałą Nr 28/IV/VI/2011 Rady Gminy Linia z dnia 1 lutego 2011 r.

§ 2

Zmian dokonano:

- 1) Zaktualizowano dane odnośnie spisu treści i planów inwestycyjnych, z których wykreślono zadania już zrealizowane tj. budowa bieżni na stadionie w Lini, rozbudowa Zespołu Szkół w Lini, remont chodnika przy ul. Szkolnej w celu połączenia z ciągiem pieszym do ul. Długiej w centrum wsi Linia.

W planach inwestycyjnych dopisano takie zadania jak :

- a) budowa ścieżki rowerowej od skrzyżowania do Niepoczołowic do ul. Okrężnej w Lini wzdłuż drogi powiatowej;
- b) budowa ścieżki rowerowej na ul. Wrzosowej i Łąkowej w Lini;
- c) budowa ścieżki rowerowej w centrum Lini przy ul. Długiej wzdłuż drogi powiatowej;
- d) wykonanie nawierzchni utwardzonej lub bitumicznej na ul. Ogrodowej;

- 2) W pkt.2 „Obiekty i tereny” dodano zapis i fotografię dotyczącą szlaku turystyczno-przyrodniczego „Poczuj Kaszubskiego Ducha”
- 3) W pkt. 4 zaktualizowano opis planowanych zadań w tabeli w zakresie nazwa projektu, celu projektu, przeznaczenie, harmonogram realizacji oraz kwota końcowa i źródło finansowania.
- 4) Wykreślono pkt.5 –Opis i charakterystyka obszarów, o których mowa w § 4 ust.1 pkt.5 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008r. (Dz. U. Nr 38 z 2008 r. poz.220 z późn. zm.), który dotyczył konieczności remontu chodnika przy ul. Szkolnej w Lini.

§ 3

Zmiany wymienione w § 2 zostały zaakceptowane przez mieszkańców na zebraniu wiejskim w dniu 16 marca 2012 roku.

§ 4

Jednolity tekst Planu Odnowy Miejscowości Linia z uwzględnieniem zmian stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 5

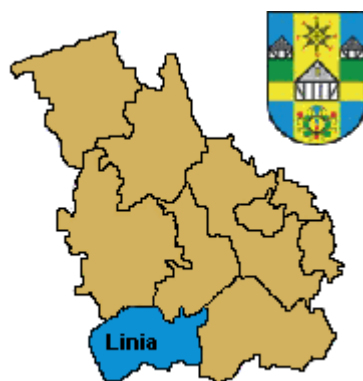
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Linia.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI LINIA

GMINA LINIA

Marzec, 2012 roku

Wstęp	3
1. Charakterystyka miejscowości	4
Położenie i powierzchnia	4
Historia miejscowości	4
2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	6
Zasoby przyrodnicze	6
Dziedzictwo kulturowe	6
➤ Obiekty i tereny	7
➤ Infrastruktura społeczna	8
Infrastruktura techniczna	9
Gospodarka i rolnictwo	10
Kapitał społeczny i ludzki	10
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości	11
4. Opis planowanych zadań	12
5. Opis i charakterystyka obszarów, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. (Dz.U. z 2008 r., Nr 38 poz. 220 ze zm.)	13

Wstęp

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich stanowi kluczowe wyzwanie dla Polski w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszeniu dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 - 2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Jednym z warunków uzyskania wsparcia ze środków unijnych jest stworzenie Planu Odnowy Miejscowości, który jest zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy oraz innymi dokumentami strategicznymi o charakterze lokalnym, regionalnym i krajowym. Dlatego też Plan Odnowy Miejscowości Linia wpisuje się w „Strategię rozwoju Gminy Linia do 2015 roku”, Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego, Strategię Rozwoju Kraju, Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa 2007-2013.

Plan Odnowy Miejscowości Linia ma lokalny charakter, obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości i przygotowywany jest (przy udziale przedstawicieli gminy) z inicjatywy i przez mieszkańców miejscowości. Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno - kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców przy wykorzystaniu lokalnych zasobów. Dzięki temu może stanowić doskonałe uzupełnienie strategii rozwoju całej gminy, która zazwyczaj koncentruje się na zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych.

Celem opracowania Planu Odnowy Miejscowości Linia jest sformułowanie strategii rozwoju wsi poprzez:

- analizę zasobów miejscowości,
- analizę korzystnych i niekorzystnych cech wewnętrznych miejscowości, oraz potencjalnych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość miejscowości i mieszkańców,
- wizję rozwoju wsi,
- priorytety rozwojowe, cele i projekty.

1. Charakterystyka miejscowości

Położenie i powierzchnia.

Miejscowość Linia położona jest w środkowej części województwa pomorskiego, w powiecie wejherowskim, w Gminie Linia. Linia jest jednym z 13 sołectw wchodzących w skład gminy. Powierzchnia wsi to 1393 ha, na których funkcjonuje 121 gospodarstw rolnych i 95 podmiotów gospodarczych. To największa miejscowość w gminie Linia. W Lini zameldowanych jest na pobyt stały 1740 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2007 r.), w tym 883 kobiet. Na pobyt czasowy 25 osób.

Przez miejscowość przebiegają drogi powiatowe prowadzące do Wejherowa, Lęborka, Kartuz, Kościerzyny i Sierakowic. Ważne są także dogodne połączenia PKS z Wejherowem, Gdynią, Kartuzami i Lęborkiem

Mapa powiatów woj. pomorskiego.

Historia miejscowości.

To największa wieś gminy, będąca od roku 1973 siedzibą władz. Prócz Urzędu Gminy znajdują się tu także ośrodek zdrowia, lokale gastronomiczne, stacja paliw, poczta, apteka, bank, bankomat, biblioteka i Gminny Dom Kultury. Nazwa wsi - Linia - wbrew przypuszczeniom nie jest związana z żadną linią graniczną, lecz wywodzi się od lnu.

Pierwsza wzmianka o Lini, zapisanej jako „Lyne”, pochodzi z 1342 roku. Niemiecka nazwa wsi „Linde”, czyli „lipa”, ma związek z fonetycznym brzmieniem nazwy polskiej. Dnia 26 listopada 1354 roku komtur gdański von Kindswulie nadał na prawie rycerskim Janowi Werikonisowi dobra Tuchlino w zamian za czwartą część dóbr Linia.

Majątek ziemski, jakim była Linia, stanowił w czasach Rzeczypospolitej własność królewską i użytkowany był przez kolejnych starostów mirachowskich. Przez pewien czas wieś Linia, podobnie jak i większość okolicznych majątków, stanowiła zastaw królewski u gdańskich bankierów von Loitzów. W Lini w roku 1701 mieszkały 62 osoby, w tym 54 katolików i 8 protestantów. Natomiast w 1781 roku na 115 mieszkańców wszyscy byli już katolikami.

Wieś w końcu XIX wieku miała 215 włók obszaru, 54 gospodarzy i 4 zagrodników, a dymów, czyli oddzielonych gospodarstw, było 59. Linię zamieszkiwało wówczas 402 katolików i 35 ewangelików. Była też we wsi szkoła.

W roku 1905 nieopodal Lini przeprowadzono linię kolejową z Kartuz do Lęborka, co zdynamizowało rozwój wsi. W pobliżu dworca powstał nawet nieduży hotel Augustyna Walaszковского. W 1919 roku zawiązał się komitet budowy kościoła, a w roku 1923 erygowana została parafia. Jak we wszystkich miejscowościach przygranicznych, tak i tu pierwsze działania okupanta dosięgły głównie inteligencji. Na przełomie września i października w Piaśnicy zamordowano dyrektora tutejszej szkoły Franciszka Keizera. Po wojnie nastąpił dalszy rozwój wsi. Obecnie zamieszkuje ją ponad 1740 mieszkańców.

Pomimo ponad 750-letnich dziejów dzisiejsza Linia nie posiada zabytków. Godnym obejrzenia jest tutejszy kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, którego budowę rozpoczęto w 1920 roku. Interesujące są polichromia i mozaika umieszczone w prezbiterium. Obecny kształt został nadany lińskiej świątyni podczas przebudowy dokonanej w latach 70-tych przez ówczesnego proboszcza ks. Bazylego Oleckiego. Przedtem część ścian wykonana była jako mur pruski.

Przy kościele znajduje się kamień upamiętniający Marsz Śmierci więźniów obozu koncentracyjnego Stutthof, którzy na przełomie lutego i marca 1945 przechodzili przez teren gminy i nocowali w Lini. Trochę szkoda, że poprzednie władze pod koniec lat 80-tych pozwoliły na przeniesienie zabytkowej XIX-wiecznej kuźni z drewnianym paleniskiem do Parku Etnograficznego we Wdzydzach Kiszewskich.

W 2006 roku odsłonięto ustawiony w centrum wsi obelisk poświęcony ks. Bazylemu Olęckiemu – wieloletniemu proboszczowi parafii Linia za jego wielkie zasługi i długoletnią pracę duszpasterską.

Układ przestrzenny Lini to owalnica. Układ ten charakteryzuje się tym, że wieś zbudowana jest wokół placu, zwarte zabudowania tworzą zamknięty pierścień z jednym lub dwoma wejściami do wsi. Plac w tym układzie zabudowany jest wyłącznie funkcjami wspólnymi dla wszystkich mieszkańców. W przypadku Lini jest to kościół.

W centrum wsi, w pobliżu Ośrodka Zdrowia znajduje się plac zabaw. Niedaleko od centrum, przy szkole usytuowane jest boisko.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

Zasoby przyrodnicze.

Linia usytuowana jest na pograniczu dwóch jednostek morfologicznych: Pobrzeża Bałtyckiego i Pojezierza Kaszubskiego.

Na terenie Lini znajduje się Leśnictwo Kętrzyno i obejmuje ono na tym terenie 336 ha lasów niepaństwowych i 136 ha lasów państwowych. Leśnictwo charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem kompleksów, od kilku oddziałów do pojedynczych pododdziałów ulokowanych wśród pól i lasów prywatnych własności.

Walorami Lini są lasy i malownicze krajobrazy. Przeważa drzewostan sosnowy z bogatym runem leśnym. Urozmaicona rzeźba terenu, zalesienia śródpolne i obsadzenia alejowe biegnące wzdłuż dróg w połączeniu z dobrze zachowanym tradycyjnym budownictwem stwarzają wyjątkowo cenne walory krajobrazowe. Występują bogate złoża kruszywa naturalnego.

Część Lini położona jest na terenie Krajobrazowego Parku Kaszubskiego i jego otuliny. Jest to obszar o bardzo urozmaiconej rzeźbie terenu, o dużych walorach przyrodniczych, kulturowych i rekreacyjnych. Miejscowość położona jest na terenie obszarów NATURA 2000. W ramach programu wyznaczone zostają tzw. Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków (Special Protection Areas – SPA) oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (Special Areas of Conservation – SAC), na których obowiązują ochronne regulacje prawne.

Dziedzictwo kulturowe.

Na terenie Lini znajduje się kilka obiektów o wartości historycznej.

Obiekty objęte ograniczoną ochroną konserwatorską:

1. Kościół Parafialny pw. Serca Jezusowego – XX w.
2. Kapliczka przydrożna.
3. Plebania – XIX w.

Panorama centrum Lini z lotu ptaka

Kościół w Lini

➤ **Obiekty i tereny.**

Lini jest miejscowością dostatecznie zurbanizowaną – istnieją tu działki pod zabudowę mieszkaniową i letniskową.

Miejszem sportu i rekreacji jest boisko sportowe przy ul. Sportowej oraz kompleks boisk sportowych „ORLIK” położony przy ul. Szkolnej.

Urząd Gminy w Lini

Stacja Kaszubskiego Ducha w Lini

W planach inwestycyjnych są

- budowa ścieżki rowerowej od skrzyżowania do Niepoczołowic do ul. Okrężnej w Lini wzdłuż drogi powiatowej
- budowa ścieżki rowerowej na ul. Wrzosowej i Łąkowej w Lini
- budowa ścieżki rowerowej w centrum Lini przy ul. Długiej wzdłuż drogi powiatowej.
- wykonanie nawierzchni utwardzonej lub bitumicznej na ul. Ogrodowej

Fontanna na placu Ks. Bazylego Oleckiego

Tereny pod zabudowę mieszkaniową i letniskową w Lini

➤ **Infrastruktura społeczna.**

W miejscowości Linia ma siedzibę biblioteka publiczna, która służy mieszkańcom i turystom nie tylko jako księgozbiór ale również posiada dostęp do internetu.

Znajduje się tu także zespół szkół, który mieści się przy ul. Szkolnej 1. W szkole podstawowej i gimnazjum uczy się 487 uczniów, w tym w klasach 0 – VI 325 uczniów, w klasach oraz 162 uczniów w gimnazjum. Do gimnazjum uczęszczają uczniowie z połowy obszaru gminy.

W szkole dzieci i młodzież uczy się języka kaszubskiego.

Zespół Szkół w Lini

Infrastruktura techniczna.

W Lini istnieje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, w którym mieszczą się także dwie Poradnie Specjalistyczne: Poradnia Konsultacyjno Internistyczna i Poradnia dla Kobiet oraz Gabinet Stomatologiczny.

Znajduje się również Urząd Gminy, bank, bankomat, poczta i strażnica Ochotniczej Straży Pożarnej.

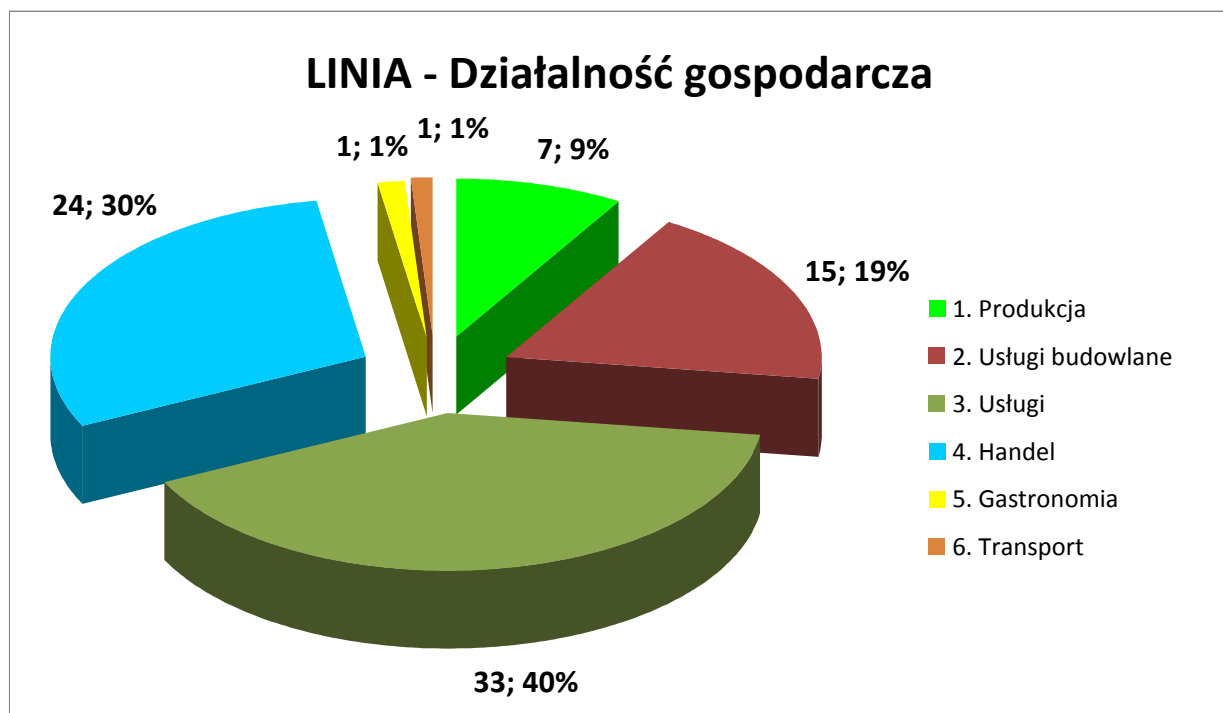
W zakresie energetyki zaopatrzenie miejscowości prowadzi „ENERGA” Gdańsk - Zakład Dystrybucji w Wejherowie.

Linia jest miejscowością zwodociągowaną, do której woda dostarczana jest z ujęcia wody Linia. i skanalizowaną. Wieś ta jest podłączona do sieci kanalizacyjnej oczyszczalni ścieków w Tłuczewie i obejmuje odcinek sieci o długości 18 km.

Efektem dbałości o czystość otoczenia na terenie Gminy Linia są zbiorniki do odpadów stałych rozmieszczone w obiektach użyteczności publicznej oraz na terenach letniskowych. Na podstawie Ustawy z 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie (Dz. U. Nr 132, poz. 622 z póź. zmianami) oraz na podstawie Uchwały Rady Gminy Linia nr 46/VII/V/2007 z 19 czerwca 2007 r. mieszkańcy całej gminy a tym samym także Lini zobowiązani są do posiadania pojemników do zbioru odpadów. Na terenie Lini a także innych miejscowości gminy stosowany jest system segregacji odpadów.

Gospodarka i rolnictwo.

Struktura działalności gospodarczej w miejscowości Linia na dzień 01.03.2012 r.

W Lini działalność gospodarcza jest prowadzona przez przedsiębiorców szczególnie w zakresie działalności usługowej, handlowej i budowlanej.

Ogólna powierzchnia administracyjna Lini wynosi 1393 ha w tym użytki rolne stanowią 675 ha, lasy 472 ha, w tym lasy niepaństwowe 327,26 ha pozostałe grunty 150 ha. W Lini istnieje około 121 średnich gospodarstw rolnych.

Kapitał społeczny i ludzki.

Mieszkańcy Lini są bardzo aktywnie działającą i zorganizowaną społecznością. Interesują ich nie tylko sprawy wsi ale także całej gminy, czego wyrazem jest bardzo duża frekwencja na zebraniach wiejskich oraz uczestnictwo mieszkańców podczas sesji Rady Gminy.

Mieszkańcy Lini zorganizowani są w następujących grupach:

- Rada Sołecka,
- Rada Parafialna,
- Zespół Charytatywny przy Parafii w Lini
- Grupa Odnowy Miejscowości Linia,

W Lini działają także takie organizacje jak:

- Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie Oddział Linia,

- Zespół „Kaszëbskô Rodzëzna”,
- Stowarzyszenie Ludowych Zespołów Sportowych,
- Stowarzyszenie „Bądźmy Razem”
- Gminne Koło Pszczelarzy
- Ochotnicza Straż Pożarna.

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwój mieszkalnictwa indywidualnego, ➤ wodociąg wiejski, ➤ kanalizacja sanitarna, ➤ położenie przy drodze Lębork-Wejherowo, ➤ ośrodek zdrowia, biblioteka, poczta, kościół, szkoły, bank, bankomat, ➤ miejscowość otoczona lasami, ➤ zabytki: kościół, kapliczka, cmentarz, plebania ➤ handel i usługi, ➤ usytuowanie obiektów użyteczności publicznej w centrum wsi, ➤ zintegrowani mieszkańcy. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niedoinwestowanie zaplecza rekreacyjno-kulturalnego, ➤ brak bazy noclegowej ➤ słaba estetyzacja, ➤ brak małej architektury zieleni, ➤ zaśmiecenie lasów, ➤ zły stan nawierzchni dróg, ➤ zły stan chodników przy głównych drogach ➤ brak połączeń ciągów komunikacyjnych pieszych – spacerowych

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ możliwość pozyskania środków finansowych (RPO WP, PROW), ➤ zwiększenie atrakcyjności wsi, ➤ wykorzystanie walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego wsi, ➤ promocja wsi przez byłych mieszkańców, ➤ Program Odnowy Wsi. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyludnienie wsi, ➤ ograniczenia budżetowe, ➤ izolowanie się społeczeństwa.

Na podstawie analizy zasobów, opracowano korzystne i niekorzystne cechy wewnętrzne miejscowości, jak i potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość miejscowości i mieszkańców.

Zapewnienie rozwoju miejscowości oraz stworzenie jak najlepszych warunków życia mieszkańcom wsi Lini stanowi priorytet w wyznaczaniu kierunków rozwoju sołectwa. Zgodnie z

priorytetem oraz mając na uwadze wnioski z analizy SWOT planuje się następujące kierunki rozwoju wsi Linia:

- modernizacja i budowa infrastruktury technicznej i kulturalnej, podnoszącej atrakcyjność wsi,
- stworzenie warunków dla zagospodarowania wolnego czasu mieszkańców,
- stworzenie warunków dla zagospodarowania wolnego czasu dzieci,
- poszerzenie oferty kulturalnej i edukacyjnej dla mieszkańców,
- zagospodarowanie terenów wyznaczonych pod turystykę aktywną – rekreację,
- skuteczna promocja walorów rekreacyjno – wypoczynkowych wsi,
- realizacja prac modernizacyjno – inwestycyjnych mających na celu poprawę stanu technicznego i podniesienia bezpieczeństwa na drogach i chodnikach w obrębie miejscowości,
- rozwój działalności kulturalnej i rekreacyjno – sportowej,
- podniesienie estetyki miejscowości,
- podejmowanie działań promujących miejscowość wśród turystów i inwestorów.

Wymienione kierunki rozwoju miejscowości Linia wpisują się w cele zapisane w Strategii Rozwoju Gminy Linia, a przede wszystkim w cele związane z efektywnym wykorzystaniem zasobów środowiska naturalnego i bogactwa zasobów kulturowych oraz wyposażenie miejscowości w nowoczesną infrastrukturę .

4. Opis planowanych zadań

Biorąc pod uwagę fakt, iż mieszkańcy Lini chcą dbać o wizerunek swojej wsi, a proponowane zewnętrzne programy pomocowe są niepowtarzalną szansą dla skutecznego podjęcia działań, mieszkańcy podczas zebrania wiejskiego zdecydowali większością głosów o głównych zadaniach inwestycyjnych najbliższych lat.

Największe potrzeby mieszkańców wsi Lini to:

<i>Lp.</i>	<i>NAZWA PROJEKTU</i>	<i>CEL PROJEKTU</i>	<i>PRZEZNACZENIE</i>	<i>HARMONOGRAM REALIZACJI</i>	<i>KWOTA KOŃCOWA I ŹRÓDŁO FINANSOWANIA</i>
1.	Budowa ścieżki rowerowej	Wzrost liczby turystów	Miejsca użyteczności publicznej	2012-2014	Ok. 900.000,00 zł. - środki własne gminy, - PROW 2007-2013,
2	Organizacja imprez kulturalno-rekreacyjnych (corocznie)	Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi	Promocja obszarów wiejskich	2008-2015	Ok. 80.000 zł - środki własne gminy, - PROW 2007-2013
3	Budowa chodników i	Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich	Zagospodarowanie terenów	2011-2020	Ok. 150.000 zł - środki własne

Plan Odnowy Miejscowości Linia

	parkingów		dla użyteczności publicznej		gminy, - PROW 2007-2013,
4	Utwardzenie ul. Ogrodowej	Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich, poprawa bezpieczeństwa	Zagospodarowanie terenów użyteczności publicznej	2011-2012	Ok.200.000,- - środki własne gminy, - PROW 2007-2013
5	Stworzenie strony internetowej oraz promocja miejscowości	Promowanie obszarów wiejskich	Promocja Lini, agroturystyki, zabytków	2010-2011	Ok. 12.000 zł - środki własne gminy, - PROW 2007-2013
6	Budowa elementów małej infrastruktury turystycznej	Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości	Szlaki turystyczne	2013-2014	Ok. 30.000 zł - środki własne gminy,
7	Doposażenie placu zabaw	Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich	Miejsca użyteczności publicznej	2014	Ok. 8.000 zł - środki własne gminy,
8	Oświetlenie placów użyteczności publicznej	Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich	Miejsca użyteczności publicznej	2014-2015	Ok. 30.000 zł - środki własne gminy,